

JZ MEMO

Aan : Burgemeester H. Hieltjes
Van : Dhr. mr. M. Geleijnse / Team Juridische Zaken
Onderwerp : LHBTIQA+ conversietherapie
Datum : woensdag 13 juli 2022
Bijlage(-n) : Conceptwettekst landelijk verbod conversietherapie
Status : Openbaar

Vraag:

Is het juridisch mogelijk om in een verordening (APV) een verbod op het aanbieden van LHBTIQA+ conversietherapie op te nemen?

Reactie:

Hieronder is in het algemeen opgenomen wat de grenzen zijn aan de gemeentelijke verordenende bevoegdheid. Daarna wordt specifiek ingegaan op de vraag.

Mag je alles regelen in de APV?

Aan wat er geregeld mag worden in de APV zitten grenzen. Het is bekend zijn dat een regeling niet in strijd mag zijn met landelijke regelgeving (de bovengrens). Daarnaast mogen alleen onderwerpen worden geregeld die een gemeentelijk (openbaar) belang van de gemeente zijn (de ondergrens).

Dat laatste houdt in dat een verordening geen regels mag stellen over zaken die tot de privésfeer behoren. Uit je studietijd ken je vast nog wel de ['Wilnisser Visser'](#); een beroemd voorbeeld van het te ver ingrijpen in de privésfeer: er was een 'verbod op vissen op zondag' die zich ook uitstreckte tot de eigen (privé) vijver. Ook bekend is het verbod op de verkoop van anticonceptiemiddelen binnen de gemeente Bergen op Zoom (ook dit is alweer een tijdje geleden). In beide gevallen vond de rechter dat deze verboden te ver ingrepen in de persoonlijke levenssfeer.

Overigens zijn er uitzonderingen: welzijn achter de voordeur kan een gemeentelijk belang zijn maar dan alleen op basis van een formeel-wettelijke grondslag (op landelijk niveau). Zo is het lokaal vormgeven van prostitutiebeleid landelijk geregeld via artikel 151a van de Gemeentewet. Het is duidelijk dat die wettelijke grondslag voor LHBTIQA+ conversietherapie er niet is.

Valt therapie voor 'homoconversie' binnen de persoonlijke levenssfeer?

Het aanbieden van therapieën voor 'homoconversie' raakt zeer sterk aan persoonlijke religieuze en/of culturele overtuigingen en speelt zich daarmee bij uitstek af binnen het privédomein van onze inwoners. Er is geen sprake van een gemeentelijk (openbaar) belang. Dergelijke therapieën (zoals alle therapieën) vallen dus binnen de persoonlijke levenssfeer.

Zijn er voorbeelden van een verbod elders?

Voor zover mij bekend zijn er landelijk geen APV's die een dergelijk verbod hebben opgenomen.

Zijn er bronnen die het voorgaande bevestigen?

Aangezien er geen lokale verboden zijn, zijn er evenmin rechterlijke uitspraken hierover. Wel is er een [recente verkenning in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap \(OCW\), en het ministerie van Justitie en Veiligheid \(J&V\)](#). Deze verkenning is door de regering op 16 mei 2022 aangeboden aan de Tweede Kamer .

In de verkenning is onderzocht welke juridische en beleidsmatige interventies de overheid ter beschikking staan om LHBTIQA+ conversietherapie te voorkomen en tegen te gaan. Daarin is op pagina 15, eerste alinea eveneens opgenomen dat een lokaal verbod via een verordening de rechterlijke toets niet zal doorstaan om de redenen zoals hierboven genoemd.

Conclusie:

De raad is niet bevoegd om een verbod op het aanbieden van therapieën voor ' LHBTIQA+ conversie' via de APV te regelen.

Ten overvloede ...

De Tweede Kamer heeft een initiatiefvoorstel voor een verbod tot het instellen van een strafrechtelijk verbod op conversiehandelingen gedaan. De conceptversie hiervan is bijgevoegd. Dit [concept is ter consultatie gepubliceerd](#) op het internet tussen 14 februari en 28 maart jl. Hierop zijn 60 reacties binnengekomen. Duiven heeft hier niet op gereageerd.

De verwachting is dat dit wetsvoorstel op korte termijn zal worden ingediend. Het aannemen hiervan zou een lokale regeling niet enkel onverbindend, maar ook zinledig maken.